

Legenda

- P Startplaats: Parkeerterrein C'park Bata
- 1 Batadorp Beschermd Dorpsgezicht
- 2 Batafabriek
- 3 Natuurspeelterrein
- 4 Kinderboerderij Wilhelminapark
- 5 Wilhelminapark

Best Bijzonder! Natuurwandelingen

Genieten van bijzondere natuur, karakteristieke landschappen of mooie gebouwen in Best? Trek dan je wandelschoenen aan of pak de fiets en ga eropuit. In en om Best kun je uitstekend wandelen en fietsen. Of je nu een frisse neus wilt halen of een stevige tocht gaat maken.

In deze folder vind je één van de vele mooie wandelroutes. Ook nog een andere route lopen of een fietstocht maken? Kijk dan op de website www.bestbijzonder.com voor een compleet overzicht. Of neem een rou-tefolder mee bij een van de Best Bijzonder!-informatiepunten.

Deze wandeling is ontwikkeld door IVN Best. IVN laat jong en oud be-leven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Dat doet ze door veelzij-dige activiteiten te organiseren, zodat mensen de natuur leren kennen, respecteren en ervoor zorgen. Vanuit deze visie is deze wandeling door natuurgidsen van IVN Best uitgezet. Zij kennen de omgeving goed en wijzen u op de mooiste plekjes, de flora en fauna onderweg.

Voor meer informatie kijk op www.inv.nl/afdeling/Best.

Colofon

Route en tekst:
Foto's:

Natuurgidsen IVN Best
Natuurfotowerkgroep IVN Best
en gemeente Best
MTD Landschapsarchitecten
Drukkerij Ketelaars, Uden

Vormgeving:
DTP en druk:

De Best Bijzonder!-wandelingen zijn mogelijk gemaakt door financiële ondersteu-ning van Best Bijzonder!, gemeente Best, MRE Stimuleringsfonds en Kloppend Hart van Het Groene Woud - provincie Noord-Brabant.

En vooral niet te vergeten door de inzet van veel IVN vrijwilligers!

**METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN**

Provincie Noord-Brabant

www.bestbijzonder.com

Routeapp

De wandelroutes van Best zijn ook opgenomen in de app 'Routes in Het Groene Woud' en de app 'IVN routes'. Met deze handzame app op je telefoon navigeer je over de juiste paden en wegen. Ze geeft bovendien extra informatie over bijzondere locaties langs de route. Download de app via de App Store/Playstore of scan de QR-code op deze folder.

**Wandeling
Batadorp en
Wilhelminadorp**

5,3 km

Wandeling Batadorp en Wilhelminadorp

De wandeling loopt zoveel mogelijk door groene gedeeltes van deze twee wijken in Best, elk met een eigen oorsprong en sfeer. Let tijdens de hele route eens op de grote verscheidenheid aan bomen. Er wordt gestart bij de Batafabriek.

Batadorp

Begin jaren dertig van de vorige eeuw kocht de Tsjecho-Slowaakse familie Batá woeste grond van de gemeente Best. Daarop werd een schoenfabriek gebouwd, die een exacte kopie was van de hoofdvestiging in Zlin. De lage grondprijs, goedkope arbeidskrachten en de aanwezigheid van een vliegveld, spoorlijn, wegen en kanalen lokten de familie naar Best. Naast fabrieksgebouwen werden voor het personeel woningen gebouwd, die over destijds ongekende faciliteiten beschikten, zoals een badkamer, gas, electra en riolering. Uiteindelijk ontstond er een wijkdorp met een eigen school, medische dienst, bioscoop, sportverenigingen en zelfs een eigen krant! Later werd het Batabos aangelegd, dat nu Koekoekbos heet. In 1978 werd Batadorp aan de gemeente Best verkocht, omdat de productie werd verplaatst naar lagelonenlanden. In de huidige gebouwen is het hoofdkantoor van dit wereldwijd opererende bedrijf gevestigd en worden hier alleen nog veiligheidsschoenen gemaakt. Van de gebouwen zijn er drie rijksmonument en de woningen met platte daken zijn tot beschermd dorpsgezicht verklaard. Het is duidelijk hoe deze wijk en de daarin liggende straten aan hun namen zijn gekomen.

Van de fabriek loop je naar een bosje, waar in 1954 onder andere Douglassparren zijn geplant. De platte naalden van deze boom zijn buigzaam en aromatisch en als je eroverheen wrijft, ruik je citrusvruchten. De kegels zijn gemakkelijk te herkennen aan hun schubben met drie 'tanden'. De boom dankt zijn naam aan de Schotse botanicus David Douglas, die deze spar in Nederland introduceerde. Tus-

sen en op de afgevallen eikenbladeren staan in het najaar draadknotszwammetjes.

Aan de Parkweg staan platanen, die goed tegen luchtvervuiling kunnen. Je herkent ze aan hun gladde, kleurrijke bast die ze in grote schilfers loslaten en aan de bolvormige vruchten die de hele winter aan de boom blijven hangen. Dan loop je over een bospad, waar je aan de rechterkant een natuurspeeltuin passeert.

Rode beuk

Tussen de Batafabriek en de woningen ligt een groenstrook, met daarop een imposante rode beuk met een omvang van 3,5 meter, die getuige is geweest van het ontstaan van dit stukje Best.

Breevenpark

Bij de uitbreiding van Batadorp is ook het Breevenpark ontwikkeld. Daar kom je de zomereik, tamme kastanje, berk, hazelaar en vlierbes tegen, met daartussen een paar oude populieren. Hier staan paddenstoelen als het elfenschermpje, de gewone glimmerinktzwam en de gewone zwavelkop.

Sla je net voor de verharde weg (Looierstraat) rechtsaf, dan loop je over een pad met aan beide zijden twee rijen witte paardenkastanjes. Let eens op de draaiende stammen van deze boom. Hij is ook te herkennen aan flinke, plakkerige knoppen, dikke twijgen en bladeren met zeven bladen aan één bladsteel. Bladknoppen zien er anders uit dan bloemknoppen; kijk maar eens of je het verschil kunt zien. In de knoppen zit een soort antivries, waardoor ze tegen vorst kunnen. Onder de bladknoppen zit een litteken, dat lijkt op een hoefijzer, vandaar de naam paardenkastanje. In het voorjaar bloeit de boom met kaarsvormige, prachtig

Wilhelminadorp

In 1945 werd de huidige voetgangersbrug over het Wilhelminakanaal vernield, waarna een pontje beide oevers verbond. In 1947 werd de Batabrug gebouwd, waardoor een degelijke verbinding tot stand kwam tussen Batadorp en het centrum van Best. Voor het tussenliggende gebied ontstonden toen plannen om een nieuw kerkdorp te bouwen. Koningin Wilhelmina was de regerende vorstin, naar wie de wijk werd vernoemd. Het eerste gebouw was de Sint Jozefs school, tegenwoordig in gebruik als Buurthuis De Kadans. Na de 2e wereldoorlog verschenen hier de eerste huizen. In de volgende twee decennia werden meer huizen gebouwd en tien winkels. In 1950 werd de Antonius van Paduakerk ingewijd, waarmee het kerkdorp een feit was.

Nadat je het kanaal bent overgestoken, sla je rechtsaf de Johannes Verleunstraat in, die genoemd is naar een verzetsheld. In deze straat groeien voornamelijk acacia's. Een boom met een diep gegroefde schors en een prachtige bloeiwijze met trossen witte, geurende vlinderbloemen. Die trekken veel bijen aan, die voor heerlijke acaciahoning zorgen. Aan de jonge takken zitten gemene doorns, die de boom niet populair maken. De zaden blijven nog lang aan de boom hangen. Het is een eldorado voor vogels in de bebouwde kom, zoals verschillende soorten meesjes, eksters en kauwen.

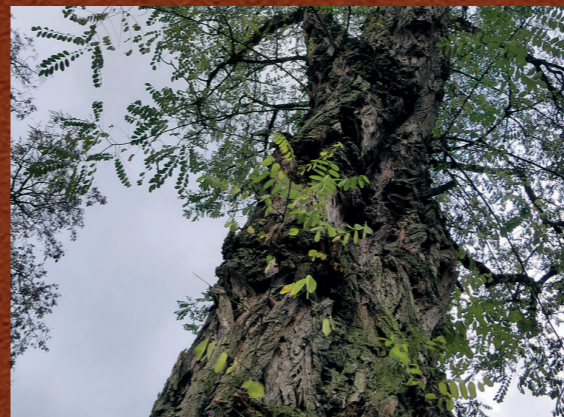

grote, witte bloemen. Daar komen veel insecten op af, waardoor deze boom bijdraagt aan de biodiversiteit.

In de Batalaan passeer je een paar zuilvormige eiken met mooie mossen erop. Aan het begin van deze laan staat een enorme Amerikaanse eik.

Tijdens de wandeling door Wilhelminadorp zie je oude bomen, die sommige delen een groene uitstraling geven. Bomen verminderen hittestress en wateroverlast, vangen fijnstof af en nemen gassen als stikstof en CO2 op, waardoor ze van groot belang zijn voor het leefklimaat.

Het wandelpad langs het spoor ligt in een mooie, groene zone met grote eiken, veel esdoorns en verder staan er beuken, berken, struiken en wilde planten als judaspenning. Verderop is de geluidwal bekleed met clematis en klimop. Kijk als je de Koningin Julianaweg oversteekt eens naar al die mooie eiken!

De Willem en De Zwijger

Op de Witte de Withstraat zijn twee bijzondere appartementencomplexen gebouwd, die als eerste in Nederland nul-op-de-meter hebben. Dat wil zeggen dat ze zelfvoorzienend zijn wat hun energiebehoefte betreft. Er liggen niet alleen zonnepanelen op de daken, maar die zijn ook bevestigd op de speciaal daarvoor ontworpen gevels. In de gebouwen zitten inbouwstenen voor vleermuizen en gierzwaluwen.

Wilhelminapark

In het ruim opgezette Wilhelminapark loop je door een statige 'laan' met esdoorns richting de vijver. Daar staan drie moerascypressen, die in de herfst mooi verkleuren en daarna hun naalden verliezen. Aan de rand van dit park liggen een speeltuin en een kinderboerderij.

In het parkje bij het Grasklokje en Hoefblad staat een Kaukasische vleugelnoot, die onder de walnotenfamilie valt. De nootjes zijn voor de mens niet eetbaar, maar in de winter eten knaagdieren en vogels er lekker van.

Het Wilhelminakanaal

Langs het Wilhelminakanaal ligt een groenstrook, die helemaal doorloopt tot aan Oirschot. Dit kanaal werd aan het begin van de vorige eeuw gegraven en vormt samen met andere kanalen een belangrijke vaarroute dwars door Noord-Brabant heen. De grond die vrijkwam bij het graafwerk werd gebruikt om een dijk van op te werpen met daarop een brede houtsingel. Daarin staan veel zomereik-

ken met hier een daar een inlandse kers en berken. Tussen de eikenbomen staat een mooi exemplaar zomereik, die bestaat uit twee vergroeide bomen, die een keer geknot zijn en daarna uitgroeiden tot een bijzondere boom. Na het oversteken van het Wilhelminakanaal ben je terug bij de Bata, het begin- en eindpunt van deze wandeling.

